

STANDPLAATS PEKING

Vrouwen

'Dit is telefoniste Shang Shuqui. Ze werkt op het Communicatie Centrum van het Peking Militair Commando. In de afgelopen vijf jaar heeft ze vierhonderdduizend telefoontjes afgehandeld zonder ook maar een keer een verkeerd nummer te draaien.' Zo luidt het fotobijschrift van Shang die in uniform met pet op tussen twee rijen collega's door marcheert. Met haar prestatie haalde ze een speciale serie van zestien foto's die een Chinees weekblad publiceerde onder de titel 'het elegante optreden van Chinese vrouwen'. Verder zijn onder meer te zien: de jonge Yang Youman die als partijsecretaris in een dorp met overwegend etnische minderheden 'welvaart bracht door de dorpelingen nieuwe borduurtechnieken te onderwijzen' en de bejaarde Zong Heqin die 'voedsel uitdeelt aan andere ouderen die zij beschouwt als familie'.

De foto's en een artikel over werkende vrouwen in hetzelfde nummer zijn voorbeelden van een dagelijkse stroom van berichten en publicaties onder het motto: 'Zie hier de enorme bijdrage die de vrouwen aan de ontwikkeling van het Nieuwe China hebben geleverd'. Een en ander komt met vrachtwagens tegelijk uit de partij propaganda machine in dit communistische macho-land als voorbereiding op de Vierde Wereldconferentie over Vrouwen van de Verenigde Naties die in september in Peking wordt gehouden. Het zou de Chinese leiders hun eer te na zijn als die bijeenkomst en het Forum van Niet-Gouvernementele Organisaties geen succes zouden worden. Dus moet de bevolking worden gemobiliseerd en klaargestoomd om de veertigduizend deelnemers uit de gehele wereld te ontvangen.

Veelzeggend voor de positie van de vrouw in China is dat voornamelijk mannen zijn belast met de organisatie van de mega-conferentie. In het tien leden tellend bestuur van het Chinees Organisatie Comité zitten bijvoorbeeld slechts drie vrouwen. De voorzitter is een man. Gevraagd om commentaar bij de officiële Chinese Federatie van Vrouwen begrijpt de vrouwelijke functionaris niet waarover deze westerse journaliste zich druk maakt. 'We kunnen vrouwen niet met de organisatie belasten alleen maar omdat ze vrouw zijn. We moeten deskundigen hebben voor deze hoge posten. De realiteit is nu eenmaal dat mannen nog steeds domineren in de wereld. Wij vertrouwen erop dat de deelname van mannen in dit werk zal bijdragen tot verbetering van de kwaliteit van de relaties tussen mannen en vrouwen', verklaart mevrouw Song Xuechun.

Het is te hopen dat de westerse conferentiegangers zich realiseren dat het 'westerse' feminisme nog niet is doorgedrongen tot achter de Grote Muur. De emancipatie van de vrouw is hier - zoals in alle landen met een socialistisch regering - om economische redenen opgelegd door de communistische partij. Het is immers wel zo voordelig de gehele bevolking te kunnen inschakelen bij de productie. Gelijkheid is dan ook meer schijn dan werkelijkheid. Er zijn maar weinig vrouwen in leidinggevende functies. Werkende vrouwen zijn veelal ook belast met het huishouden. In de partijleiding en in de regering van het land dat zo groot is als Europa zijn vrouwen letterlijk op de vingers van een hand te tellen. De situatie is waarschijnlijk het best te vergelijken met Nederland dertig jaar geleden.

Voor veel Chinese vrouwen die in de steden wonen, betekent emancipatie in deze welvarende tijden overigens niet meer dan zich de weelde kunnen veroorloven aandacht aan zichzelf te besteden en zich vrouwelijk te presenteren. De Vrouwenfederatie organiseert dan ook make up-cursussen en modeshows ter voorbereiding op de Vrouwenconferentie. Dat kan als belachelijk worden afgedaan. Echter in een land waar een hele generatie heeft geleden onder het grauwe Maoïstische eenheidsstreven is de mogelijkheid jezelf te kunnen onderscheiden door je op te maken een stap vooruit in het proces van individuele bewustwording. Dat zal eerst op grote schaal nodig zijn voordat de strijd om 'echte' gelijke behandeling in China kan ontbranden.